

Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN MATURALNY 2013

HISTORIA MUZYKI

POZIOM ROZSZERZONY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2013

Część I – test (20 p.)**Zadanie 1. (0–2)****A. (0–1)**

Obszar standardów	Opis wymagań
Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Sergiusza Prokofiewa

Poprawna odpowiedź:

neoklasycyzm

1 p. – za podanie poprawnej nazwy kierunku muzycznego

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Sergiusza Prokofiewa

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Kompozytor tworzący w stylu neoklasycznym jest wg Prokofiewa mistrzem, jeżeli łączy reguły i cechy stylu klasycznego ze współczesnym językiem muzycznym, np. nowoczesną harmoniką, instrumentacją itp.

1 p. – za pełne objaśnienie wypowiedzi Prokofiewa

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości kompozytorów XX w.
-------------------------	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi

z Francji – C. Debussy, M. Ravel, E. Satie

z Rosji – S. Prokofiew, I. Strawiński

z Polski – K. Szymanowski

z Hiszpanii – M. de Falla

1 p. – za podanie dwóch nazwisk kompozytorów z różnych krajów

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub, niepełną lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–1)

Korzystanie z informacji	Znajomość twórczości W. A. Mozarta
--------------------------	------------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Wyjaśnienie terminu *dramma giocoso* – np.: wesoły dramat, opera poważna z elementami komicznymi, opera semiseria

Tytuł opery: *Don Giovanni* lub *L'oca del Cairo*

1p. – za poprawne wyjaśnienie terminu *dramma giocoso* oraz podanie przykładu

0p. – za podanie tylko nazwy gatunku lub tonacji utworu, lub odpowiedź niepoprawną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości i biografii Jana Sebastiana Bacha
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Carl Philipp Emanuel Bach, czyli Bach berliński

Johann Christian Bach, czyli Bach londyński

1 p. – za poprawne podanie przydomków synów Jana Sebastiana Bacha

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–2)

A. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Odczytywanie informacji zawartych w tekście źródłowym i znajomość biografii Chopina
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Fryderyk Chopin

1 p. – za podanie nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość biografii Chopina
-------------------------	-----------------------------

Poprawna odpowiedź:

Kurier szafarski

1 p. – za podanie poprawnej nazwy listów

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość genezy dramatu antycznego
-------------------------	-------------------------------------

Poprawna odpowiedź:

dytyramb

1 p. – za poprawne podkreślenie terminu

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości koncertowej kompozytorów od baroku do neoromantyzmu
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1 B, 2 C, 3 A, 4 E

1 p. – za wszystkie poprawne połączenia tytułów koncertów i ich cech

0 p. – za odpowiedź niepoprawną, niepełną lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Wacława z Szamotuł
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Wacław z Szamotuł

1 p. – za poprawne podanie nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–2)**A. (0–1)**

Wiadomości i rozumienie	Znajomość budowy symfonii klasycznej
-------------------------	--------------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Nr części	Forma	Tempo
1.	sonatowa (allegro sonatowe)	szybkie
2.	forma wariacji lub ABA	wolne
3.	forma ABA	tempo umiarkowane
4.	forma ronda lub forma sonatowa,	tempo szybkie

1 p. – za poprawne wypełnienie całej tabeli

0 p. – za odpowiedź niepoprawną, niepełną lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości Beethovena
-------------------------	---------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Beethoven

Przykłady symfonii: II D-dur, III Es-dur, V c-moll, VII A-dur, IX d-moll

1 p. – za nazwisko kompozytora i jeden poprawny przykład symfonii

0 p. – za odpowiedź niepełną lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość i stosowanie terminów określających rodzaje notacji średniowiecza
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Menzuralna

1 p. – za podanie poprawnej nazwy notacji

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości A. Skriabina
-------------------------	-----------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Skriabin

1 p. – za poprawne podanie nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–2)

A (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości R. Straussa
-------------------------	----------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Ryszard Strauss

1 p. – za poprawne podanie nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

B (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości R. Straussa; rozpoznawanie gatunków muzycznych
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Salome – dramat muzyczny

Don Kichot – poemat symfoniczny

Sinfonia domestica – symfonia programowa

1 p. – za poprawne określenie gatunku trzech dzieł

0 p. – za odpowiedź niepoprawną, niepełną lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość twórczości kompozytorów-wirtuozów polskich XX w.
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

1 B, 2 D, 3 C

1 p. – za wszystkie poprawne zestawienia nazwiska kompozytorów-wirtuozów z odpowiednimi dla nich instrumentami.

0 p. – za odpowiedź niepoprawną, niepełną lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość terminów określających elementy muzyki
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

artykulacji

1 p. – za podanie poprawnej nazwy elementu muzycznego

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 15 (0–2)

A (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytywanie informacji zawartych w materiale źródłowym oraz znajomość twórczość Ch. Gounoda
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

J.W. Goethe

1 p. – za podanie nazwiska poety

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

B (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytywanie informacji zawartych w materiale źródłowym oraz znajomość twórczość Ch. Gounoda
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Nowy York

1 p. – za podanie nazwy miasta

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Część II. Analiza przykładów muzycznych (0–10)

Zadanie 16. (0–3)

Korzystanie z informacji	Znajomość barokowej suity i umiejętność analizowania języka muzycznego suit Bacha
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Podobieństwa:

faktura polifoniczna, tonacja, melodyka figuracyjna, ruch ósemkowo-szesnastkowy, dwuczęściowa forma, układ tonalny T–D, T–D.

Różnice:

metrum, tempo

3 p. – za podanie trzech podobieństw i dwóch różnic

2 p. – za podanie dwóch podobieństw i dwóch różnic

1 p. – za podanie dwóch podobieństw i jednej różnicy

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 17. (0–3)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Umiejętność analizowania cech stylu muzycznego M. Rimskiego-Korsakowa
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Podkreślenie tematu sułtana: *takty 1-4 w klarnetach lub fagotach, lub puzonach i tubie, lub kwintecie smyczkowym*

Podkreślenie tematu Szeherezady: *takty 14-17 w skrzypcach solo*

1 p. – za poprawne zaznaczenie w nutach dwóch podstawowych myśli tematycznych utworu

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną, lub brak odpowiedzi

B. (0–2)

Korzystanie z informacji	Umiejętność analizowania cech stylu muzycznego M. Rimskiego-Korsakowa
--------------------------	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi:

Środki muzyczne służące charakterystyce tematu sułtana, np.:

- gra tutti
- niski rejestr instrumentów
- recytatywny typ melodyki
- barwa instrumentów dętych
- długie wartości rytm.

Środki muzyczne służące charakterystyce tematu Szeherezady, np.:

- gra solo
- wysoki rejestr instrumentów
- figuracyjny typ melodyki
- barwa skrzypiec
- drobne wartości rytm.

2 p. – za poprawne wskazanie dwóch środków artystycznych dotyczących tematu sułtana i dwóch dotyczących tematu Szeherazady

1 p. – za poprawne wskazanie jednego środka artystycznego dotyczącego tematu sułtana jednego dotyczącego tematu Szeherazady

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 18. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Zanalizowanie techniki kompozytorskiej zastosowanej przez A. Berga w <i>Suicie lirycznej</i>
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

seria: *f-e-c-a-g-d-as-des-es-ges-b-h*

technika kompozytorska – dodekafonia

1 p. – za poprawne wypisanie nazw literowych wszystkich dźwięków pierwszego pokazu serii melodycznej nazwanie rodzaju zastosowanej techniki kompozytorskiej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną, lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Zanalizowanie techniki kompozytorskiej zastosowanej przez A. Berga w <i>Suicie lirycznej</i>
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- budowa wielointerwałowa, seria złożona z 11 różnych interwałów
- seria dzieli się na dwie części po 6 dźwięków, przy czym druga część powstała w wyniku ruchu wstecznego pierwszej
- odległości pomiędzy kolejnymi dźwiękami serii a kolejnymi dźwiękami raka są zawsze trytonowe
- pierwsza część serii opiera się na szeregu diatonicznym, a druga – schromatyzowanym
- w serii pojawiają się następstwa interwałów, które mogą wywoływać skojarzenia tonalne (rozłożone akordy, np. e-c-a)

1 p. – za poprawne podanie jednej cechy charakterystycznej dla sposobu kształtowania dodekafonii

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 19. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Znajomość twórczości m. Musorgskiego; umiejętność analizowania cech stylu M. Musorgskiego
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

W. Hartman

1 p. – za poprawne podanie nazwiska artysty

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Umiejętność analizowania cech stylu M. Musorgskiego
--------------------------	---

Przykłady oceniania poprawnych odpowiedzi:

- gra staccato dla oddania lekkości i podskoków kurcząt
- motoryczność, drobne wartości rytmiczne (oddające ruchliwość kurcząt)
- szybkie tempo (oddające ruchliwość kurcząt)
- przednutki (ilustrujące dziobanie)
- bardzo wysokie rejestry (oddające piskliwy głos kurczaków)
- tryle (ilustrujące trzepot skrzydełek)

1 p. – za podanie trzech środków wskazujących na ilustracyjny charakter miniatury

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub niepełną, lub brak odpowiedzi

Część III. Wypracowanie (0–20)

Zadanie 20. (0–20)

Tworzenie informacji	Sformułowanie logicznej wypowiedzi pisemnej na jeden z wybranych tematów z wykorzystaniem wniosków z części analitycznej
----------------------	--

Przykłady oceniania poprawnych odpowiedzi:

Temat nr 1

Przedstaw przemiany gatunku suity na wybranych przykładach z literatury muzycznej od baroku do XX w. W wypowiedzi uwzględnij zagadnienia dotyczące formy, obsady wykonawczej oraz techniki kompozytorskiej.

W pracy wykorzystaj wyniki analizy przykładów muzycznych z drugiej części arkusza.

1. Treść pracy

1.1 Zgodność pracy z tematem (0–1)

Rozpoznanie problemu sformułowanego w temacie.

1.2 Dobór argumentów (0–5)

- geneza i definicja suity
- forma suity barokowej oraz przemiany postaci suity w XIX i XX w.
- aparat wykonawczy i orkiestracja suity od XVIII do XX w.
- środki kompozytorskie stosowane w suicie jako wyraz przemian stylistycznych w różnych epokach
- wykorzystanie wniosków z analizy przykładów muzycznych z 2 cz. arkusza

1.3 Omówienie argumentów i właściwe odwołanie się do faktów (0–5)

- omówienie początków suity w epoce renesansu (pary tańców stopniowo kontrastowanych pod względem wyrazowym), suita – najstarszym cyklicznym gatunkiem muzyki instrumentalnej, definicja suity i różnorodność terminologiczna (partita, sonata da camera, ordre, uwertura)
- budowa suity barokowej (4 tańce podstawowe, przykłady zmiennych części tanecznych i nietanecznych), forma tańców suity barokowej, różne postacie suity

w XIX i XX w. (suita jako pastisz stylistyczny, suita jako zestawienie części baletu, opery, dramatu, suita jako cykl tańców współczesnych kompozytorowi); muzyka plenerowa klasycyzmu jako alternatywa dla suity barokowej

- omówienie przykładów solowych i orkiestrowych suit XVIII, XIX i XX w., orkiestracja suity w XIX i XX w., obsada kameralna w suicie XX w.
- polifonia w suicie barokowej, homofonia stylu galant, techniki kompozytorskie charakterystyczne dla ośrodków narodowych i okresów stylistycznych (suita francuska, angielska, niemiecka, różnice stylistyczne między suitą, a partitą, ordre i uwerturą, techniki kompozytorskie muzyki XX w. stosowane w suicie w różnych kierunkach stylistycznych XX w.) Omówienie roli i znaczenia techniki wariacyjnej w kształtowaniu dzieła muzycznego w różnych epokach

1.4. Znajomość literatury przedmiotu (0–5)

- znajomość nazwisk kompozytorów niemieckich tworzących podstawowy układ suity barokowej: Froberger, Kuhnau, Pachelbel, Buxtehude (0–1)
- znajomość suit w twórczości J.S. Bacha i J.F. Haendla (0–2)
- znajomość suit będących przykładami różnych rodzajów suity XIX w. (np.: Grieg, Czajkowski, Bizet) (0–1)
- znajomość suit będących przykładami różnych rodzajów suity XX w. (np.: Ravel, Debussy, Strawiński, Schönberg, Berg) (0–1)

1.5 Poprawne stosowanie terminologii (0–1)

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

1.6 Umiejętność syntezy (0–1)

Jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

2. Kompozycja

2.1 Struktura pracy (0–1)

Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

3. Język i styl

3.1 Poprawność językowa i stylistyczna (0–1)

Poprawność gramatyczna i stylistyczna.

Przejrzysty układ graficzny, czytelne pismo.

Punkty za kompozycję oraz język i styl przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Temat nr 2

Muzykę tworzy naród, a my artyści, tylko ją opracowujemy (M. Glinka)

Przedstaw, w jaki sposób idea muzyki narodowej realizowana była przez rosyjskich kompozytorów w XIX w. W pracy odnieś się do powyższej wypowiedzi Michała Glinki.

1. Treść pracy

1.1 Teza zgodna z tematem (0–1)

Sformułowanie tezy dotyczącej powstawania muzyki narodowej.

1.2 Dobór argumentów (0–5)

- idea muzyki narodowej a szkoły narodowe XX wieku
- stosunek kompozytorów rosyjskiej szkoły narodowej do muzyki ludowej (odniesienie do cytatu)
- stosunek kompozytorów rosyjskich do muzyki zachodnio-europejskiej
- tematyka oper i utworów programowych
- cechy indywidualne warsztatu kompozytorów, wybranych przedstawicieli szkoły rosyjskiej

1.3 Omówienie argumentów i właściwe odwołanie się do faktów (0–5)

- omówienie przyczyn powstawania szkół narodowych w XIX w. (budząca się świadomość narodowa, atmosfera polityczna, walka o niepodległość krajów)
- omówienie inspiracji muzyką ludową – nawiązanie do tańców, melodii i rytmów folkloru rosyjskiego i orientalnego
- omówienie inspiracji kompozytorów szkoły rosyjskiej muzyką zachodnioeuropejską z jej nowymi gatunkami i technikami kompozytorskimi (symfoniczne gatunki muzyki programowej, dramat muzyczny); nowe podejście do opery; rola M. Glinki w kształtowaniu się rosyjskiej szkoły narodowej
- przedstawienie tematyki oper i utworów programowych jako istotnego wyrazu narodowości dzieł (orientalizm rosyjski, baśniowość związana z legendami rosyjskimi, dzieła o tematyce historycznej)
- wskazanie najwybitniejszych przedstawicieli rosyjskiej szkoły narodowej (Glinka, Potężna Gromadka, Czajkowski) i omówienie cech stylu wybranych kompozytorów

1.4. Znajomość literatury przedmiotu (0–5)

- znajomość dzieł M. Glinki i innych przedstawicieli rosyjskiej szkoły narodowej (przed lub po Potężnej Gromadce i Czajkowskim) (0–1)
- znajomość dzieł kompozytorów Potężnej Gromadki (0–2)
- znajomość dzieł P. Czajkowskiego (0–2)

1.5 Poprawne stosowanie terminologii (0–1)

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

1.6 Umiejętność syntezy (0–1)

Jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

2. Kompozycja

2.1 Struktura pracy (0–1)

Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

3. Język i styl

3.1 Poprawność językowa i stylistyczna (0–1)

Poprawność gramatyczna i stylistyczna.

Przejrzysty układ graficzny, czytelne pismo.

Punkty za kompozycję oraz język i styl przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.